

STŘÍPKY Z HISTORIE PŘEROVA

K A Z E T O - Přerov

Sestavil z různých materiálů Jiří Rosmus

Z historie, současnosti a budoucnosti společnosti KAZETO Přerov Továrnu založil v roce 1925 Karel Zejda (odtud název firmy Karel ZEJDA TOvárna).

Tradiční značka Kazeto, spol. s r. o. je v podvědomí širokého spektra zákazníků symbolem cestovních zavazadel, galanterního kování, dětských kufříků a hlavně moderních lepenkových výrobků. Ve své době velmi úspěšná společnost KAZETO měla zařízení na výrobu všech komponentů nutných pro kompletaci finálních výrobků.

Karel Zejda

ZEJDA, Karel st.
- podnikatel, živnostník
*4. 11. 1890 - Loučky u Tišnova
+ 13. 3. 1977 - Penčice

Místo působení: Přerov - KAZETO Přerov
Anotace: Majitel KAZETA Přerov, výrobce
kufrů a koženého zboží.

Čestný občan Přerova.

Karel Zejda se původně zabýval výrobou svršku pro boty. Do Přerova přišel z Olomouce kolem roku 1919 a převzal od J. Navrátila krachující firmu v Bartošově ulici. Dílna byla vybavena velmi kvalitními stroji, a tak v roce 1925 založil firmu zabývající se výrobou koženého zboží a obchodem kůžemi. Začal vyrábět kloboukové

krabice, cestovní kufry, peněženky a dámské kabelky. V roce 1929 zakoupil část skleněného cukrovaru a postavil novou velmi moderní továrnu. V roce 1931 rozšířil výrobu umělé kůže a následně v roce 1934 výrobu kovového kování kufrů a lepenky. Následovala výroba pro armádu jako námořnické kufry a pouzdra na dalekohledy. Výroba byla velmi dobře organizována a začínala se přibližovat pásové výrobě.

Karel Zejda byl v Přerově velmi oblíben. Jeho rodina bydlela na rodinném sídle v Penčicích.

V roce 1948 byla firma znárodněna. Výroba byla zachována a dále rozšířena pod značkou KAZETO, národní podnik. Firma vyráběla stále stejný sortiment. V 60. letech začalo KAZETO vyrábět kufry z plastických kůží. Na základě poptávky byla postavena nová hala na výrobu lepenky a v roce 1972 byla v ní výroba zahájena.

KAZETO bylo v provozu až roku 1989, kdy byly vytvořeny podmínky pro restituci a majetek byl vrácen dědicům zakladatele firmy. V Přerově bylo Kazeto na dvou místech. Pobočný závod byl u Strhance v dřívějším závodě ZORA (původně továrna na cukrovinky Terezie Hrubé). V roce 1997 byla restituce ukončena založením společnosti KAZETO, s. r. o. Založená společnost navázala na tradici zakladatele, její produkce je zaměřena na výrobu lepenky a jejich výrobků a cestovní zavazadla. Vyrobené zboží je expedováno jak na domácí, tak v převážné míře na zahraniční trh.

Zpracování privatizačního projektu státním podnikem Kazeto v roce 1992, který byl schválen vládním usnesením, předpokládal vznik 3 subjektů:

- Kazeto, s. r.o. (základní závod - restituce)
- Rollpa International (lepenkárna - přímý prodej)
- MetalPlast Lipník n. B., a.s.

Pro těsnější spolupráci a pro spokojenost zákazníků začala společnost v roce 2000 pracovat na organizačních změnách tak, aby jí byl propůjčen certifikát systému řízení jakosti podle EN 9001:1994. V roce 2001 jí byl certifikát propůjčen. Nejvyšším zájmem majitelů, vedení společnosti i zaměstnanců KAZETO, s. r. o., je spokojený zákazník. Firma pokračuje v práci na propůjčení certifikátu 9001:2000. Není jí lhostejný ani přístup k životnímu prostředí, a proto vytváří podmínky k propůjčení certifikátu Enviromentání management ISO 14001. Zavedením výše uvedených systémů do praxe sleduje společnost KAZETO mimo jiné dokonalejší vývoj a výrobu nových moderních produktů při zachování důvěry a dobré spolupráce se zákazníkem. Proto je dlouhodobá a systematická péče o jakost strategickým cílem společnosti.

**Továrna cestovních kufrů a koženého zboží a jediná továrna na vulkanfibr v ČSR. firmy
Kazeto Přerov (Karel Zejda továrna) materiál z r. 1933**

V popřevratové době roku 1919 přesídlil nynější majitel firmy jako svrškař a obchodník kůžemi do Přerova a převzal po zemřelém panu J. Navrátilovi mechanickou výrobu svršků. Zařídil vedle výroby svršků také obchod kůží. Nato byl uřízen velkoobchod kůží ve Zlíně a obchod kůží ve Strážnici.

Úpadek obuvnického průmyslu v poválečné době a velká konkurence obuvnických továren nutily majitele ku přemýšlení, co podniknouti v budoucnu.

Podnikl proto informační cestu Rakouskem, Itálií, Francií a Německem a po návratu bylo definitivně rozhodnuto, že je nutno započítí s výrobou koženého zboží a cestovních kufrů, kterýžto průmysl v ČSR nebyl tenkrát dostatečně zastoupen.

S výrobců koženého zboží započato v r. 1926 a po dvou neúspěšných pokusech bylo započato s výrobou po třetí s neobyčejnou energií, i také se tento třetí pokus zdařil.

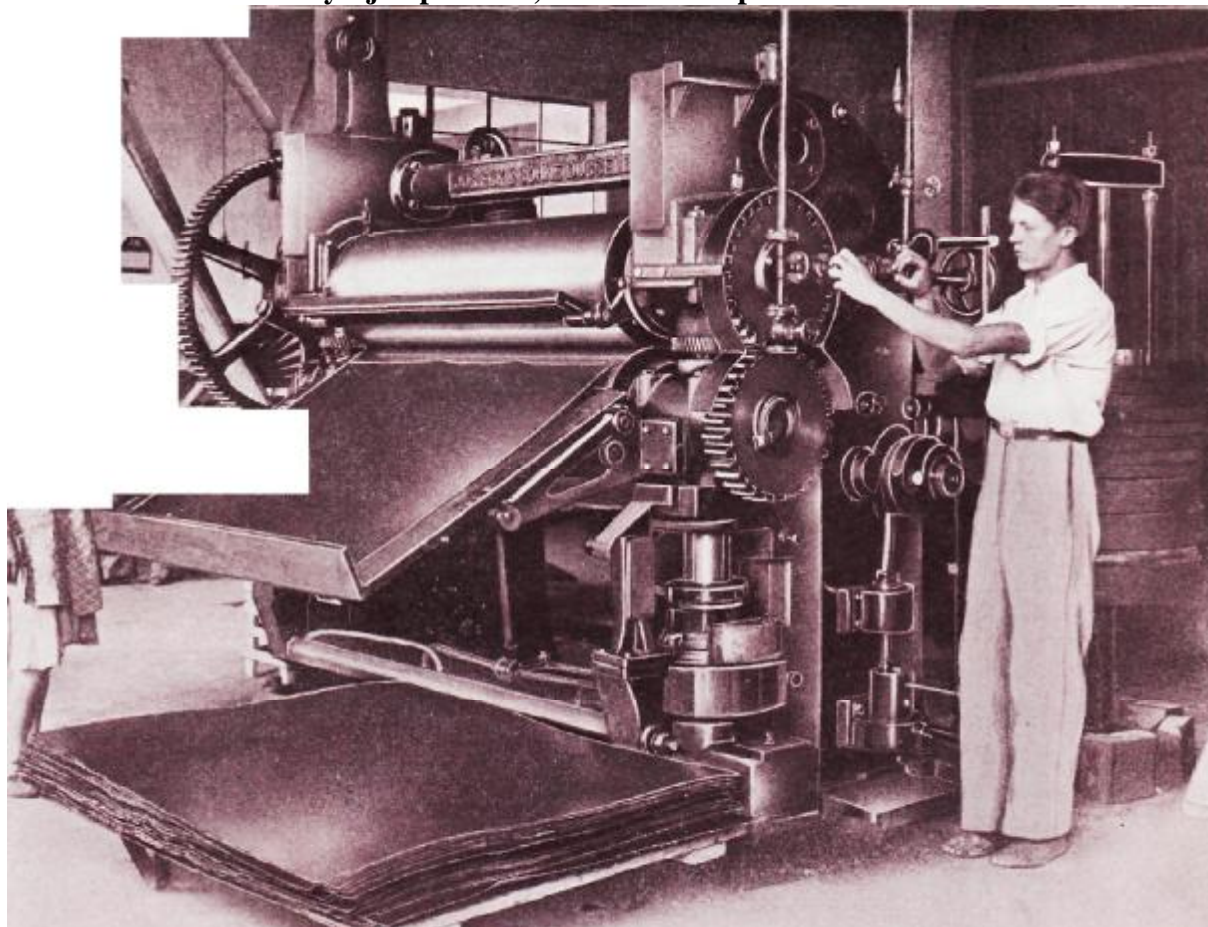
Bylo nutno zlikvidovati v první řadě obchod kůží ve Strážnici, nato velkoobchod kůží ve Zlíně, zrušiti výrobu svršků v Přerově a konečně obchod kůží v Přerově. Mezitím byla zřízena prodejna koženého zboží a cestovních potřeb v Přerově a Olomouci, zakoupeny nejmodernější stroje pro výrobu slovních kufrů pod značkou „Kazeto“, zákonem chráněnou, kterážto značka v krátké době stala se známou a oblíbenou nejen v celé ČSR, ale i za hranicemi. vlídnost a dobrá jakost výrobků razila si cestu dále, takže místnosti tovární v Bartošově ulici v Přerově nedostačovaly a proto v roce 1928 zakoupil majitel část přerovské rafinerie cukru, tuto adaptoval a zařídil tak, aby vyhovovala nejen výrobě kufrů a koženého zboží, ale i výrobě veškerých polotovarů, potřebných při výrobě kufrů, takže již v r. 1930 byly vyráběny všechny kovové součástky, hlavně zámky, které bylo nutno před tím přivážeti z ciziny.

Část hlavní dílny 1933

Tímto strojem zušlechťujeme materiál pod tlakem 150 000 – 200 000 kg, čímž nabývá neobyčejné pevnosti, trvanlivosti a pěkného vzhledu

Již v roce 1931 bylo započato s přístavbou železobetonové budovy pro výrobu vulkanfibru, jedinou výrobu toho druhu v ČSR, neboť i tato surovina dovážela se jen z ciziny. Tím bylo docíleno, že město Přerov může se honositi jako jediné město v ČSR, které má továrnu na výrobu vulkanfibru.

Dnes (1932) zaměstnává továrna 150 zaměstnanců, jest největší továrnou toho druhu v ČSR, vyrábí denně až 1500 kufrů a 500 kg vulkanfibru vedle veškerých ostatních polotovarů, kterých k výrobě jmenovaného množství kufrů jest zapotřebí. Továrna jest zařízena tak, že je schopna krýti sama celou tuzemskou spotřebu a jest na programu, po urovnání hospodářských poměrů světových věnovati se také expertu, jelikož o výrobky firmy K. Zejda jeví cizina značný zájem.

Kazeto - třicátá léta

Karel Zejda, který proslavil Kazeto, se narodil před 120 lety

VĚRA FIŠMISTROVÁ

Kožařský průmysl v Přerově byl po celou dobu reprezentován pouze jedním podnikem, i když ve 20. letech minulého století přibyl ještě jeden závod. Ten brzy zanikl, naopak podnik firmy Zejda se stal výjimečným nejen v Přerově, ale později v celé republice jako jediná továrna svého druhu.

Karel Zejda.

Za podnik s tovární kožařskou výrobou můžeme označit už jedinečnou firmu Balkán, továrna na obuv Mrkvička, Přikryl a spol. Společnost vznikla v roce 1913, ale za války neprosperovala a kolem roku 1925 zanikla. Dílna této firmy se nacházela na Komenského č. 54 a pracovalo v ní pět dělníků a jeden úředník.

Tradici pozdějšího závodu Kazeto založil obuvník Jan Navrátil již v 90. letech 19. století. Byl znám svými obuvnickými výrobky, za které obdržel i čestná uznání (v letech 1893 a 1895). Provoz „ve velkém“ zahájil až v roce 1900, kdy zavedl výrobu obuvi a svršků v Kostelní ulici. Své podnikání nazývá „mechanickou výrobnou obuví“. V roce 1911 dostavěl velký dům v Bartošově ulici č. 16, kam provoz přemístil. Před první světovou válkou zde pracovalo patnáct dělníků a stroje o 10 HP.

V roce 1919 převzal závod Karel Zejda, který přesídlil z Olomouce do Přerova. Název jeho firmy zněl „Nástupce J.

Navrátila, Karel Zejda, obchod kůží a tovární výroba obuvi a svršků“, od roku 1926 pouze „K. Zejda, obchod kůží a výroba koženého zboží“. Od tohoto roku kufry u Zejdy vyráběné nesou značku KAZETO (KAREL ZEJDA TOVÁRNA). Počet zaměstnanců pozvolna rostl. Počátkem 20. let zde pracovalo pět dělníků, po roce 1926 20-25 zaměstnanců.

Velké rozšíření zaznamenal podnik po zakoupení části rafinerie bývalého přerovského cukrovaru u nádraží (1928). Rozrostla se zejména výroba kufrů, ale závod začal vyrábět i umělou kůži, takzvaný vulkanfibr (1932). Také výroba drobného koženého zboží doznala podstatné zvýšení produkce.

Od konce 20. let do prvních let válečných se zvýšila výroba kufrů z 80 000 na 420 000 kusů ročně. Firma Zejda pod značkou Kazeto exportovala do mnoha zemí Evropy, ale také Austrálie, Číny, Indie. Během 30. let se zvýšil počet zaměstnanců na 200, později až na 250. Od poloviny 30. let až do roku 1948 nesla firma název „K. Zejda, tovární výroba a prodej cestovních kufrů všeho druhu, koženého zboží, vulkanfibr a lepenky“.

Karel Zejda se narodil 4. 11. 1890 v Loučkách u Tišnova jako syn chudého obecního kováře. Rodina žila v bídných poměrech. Karel se vyučil v Brně svrškařem a po večerech si doplňoval vzdělání různými kurzy. V roce 1908 pracoval jako tovaryš-dílovedoucí v Olomouci. Po skončení první světové války nastoupil v Přerově u obuvníka a velkovýrobce svršků Jana Navrátila, jehož závod později převzal, rozšířil a „postavil“ na světovou úroveň. Tento „kapitalista lidumil“ se díky své pracovitosti stal jedním z největších průmyslníků v republice. Přestože nebyl přerovským rodákem, své město miloval. Byl členem Okresní záložny v Přerově, spolupracoval s Obchodní a živnostenskou komorou v Olomouci, finančně podporoval výstavbu sokolovny i Masarykovu ligu proti TBC v Sušilově ulici, byl zakladatelem Importní a exportní společnosti Čechoslavie v Olomouci.

Řadil se k tvůrcům, propagátorům a organizátorům Středomoravské výstavy, konané v Přerově roku 1936. Patřil k předním představitelům přerovské tělocvičné jednoty Sokol, jejímž členem se stal již před rokem 1912, byl členem pěveckého sboru Tyrš. Cestovními kufry vybavoval sokolské výpravy na zahraniční slety a olympiády. I po skončení 2. světové války se bratr Zejda zapojil do sokolské práce. Stal se členem výboru jednoty, byl zvolen

místostarostou, na začátku roku 1948 byl navržen do výboru sokolské župy Středomoravské-Kratochvílovy. Podílel se také na vybavení sokolských letních táborů a osad v letech 1946-49. V dnešní těžké době vede majitel K. Zejda tento podnik s velkou energií a plánovitým postupem, takže podnik bude moci ve svém úspěchu dále pokračovati nejen ku prospěchu svých zaměstnaných, ale přispěje také k rozkvětu města Přerova.

Po únoru 1948 byl Kazeto znárodněno a rodina přišla i o soukromý majetek. Finanční pohledávky vůči jeho osobě se táhly až do roku 1960, kdy byl ve věku 70 let vězněn na Ilavě. Jeho manželka Božena se psychicky zhroutila a následkem sebevražedného pokusu zůstala ochrnutá až do své smrti. Karel Zejda zemřel v nuzných poměrech dne 13. 3. 1977 v přerovské nemocnici. Manželé jsou pohřbeni na přerovském městském hřbitově. V roce 1990 udělila rada a plénum MěNV Přerov Karlu Zejdovi při příležitosti 100. výročí jeho narození čestné občanství in memoriam.

Majitelem Kazeta se stal Karel Zejda ml. (syn původního vlastníka) s manželkou Jarmilou. Vyřízení jejich restitučních nároků trvalo až do roku 1995, kdy se ujali zdevastovaného podniku, který byl zadlužen ve výši 80 milionů Kč, stroje rozkradeny apod.

Oba věnovali veškerý svůj čas a energii rozvoji firmy, rekonstrukci zastaralého strojního zařízení. Jarmila Zejdová vypomáhala v podniku jako tlumočnice a překladatelka, tuto její činnost ale přerušila smrt. Zejdovým se též zdárně podařilo odstranit milionové škody, které podnik utrpěl při povodních v roce 1997.

V květnu 2002 obdrželi manželé Zejdovi ml. Cenu města Přerova – medaili J. A. Komenského, za podnikatelský přínos k rozvoji města. Manželům se postupně dařilo plnit cíl, který si stanovili při převzetí firmy v roce 1995 – postavit podnik na úroveň před rokem 1948, rozšiřovat sortiment kvalitních výrobků a vrátit značku Kazeto na světovou úroveň. Karel Zejda ml. se též stal čestným členem přerovského Sokola a podporuje tuto organizaci podobně jako jeho otec. Karel Zejda mladší zemřel v pátek 12. listopadu 2010.

Věra Fišmistrová

Karel Zejda ml.

**narozen 4. září 1923 v Přerově
vdovec, bezdětný**

vystudoval Vyšší průmyslovou školu strojnickou v Brně, vykonával nejrůznější těžké práce, po nuceném odchodu z rodinného podniku KAZETO byl např. projektantem za vlády komunistů pracoval jako dřevorubec či zedník, vyučil se jako slévač ocelolitiny-formíř od roku 1962 je v invalidním důchodu v současnosti je investičním ředitelem závodu KAZETO

KAZETO vlastní se sestrou, oba mají padesátiprocentní majetkový podíl má zálibu ve zbraních, je také inovátorem a otcem několika zlepšovacích návrhů ve výrobě

Zemřel pan továrník Zejda ml.

Po páté už letos vytahuje ze skříně svou "funustašku", nažehlený tmavý oblek nasáklý smutkem z odchodu přátel. Za dvě hodiny se rozloučíme s panem továrníkem Karlem Zejdou, dědicem přerovské firmy Kazeto, člověkem rovným, dobrým, zemitým. Komunisti jeho životnímu příběhu připravili scénář, který by před rokem 1948 nenapadl ani největšího literárního nihilistu.

*Nikdo mne nemusí slzami ctít
a polibovat s pláčem.
Když o mne hovoříte
a myslíte na mne,
tíji přece dál...
Ennius*

*V tichém zármutku oznamujeme všem příbuzným,
přátelům a známým, že nás navždy opustil náš drahý*

pan

Karel ZEJDA

*Zemřel po těžké nemoci
v pátek dne 12. listopadu 2010 ve věku 87 let.*

S naším drahým zesnulým se rozloučíme

V PÁTEK DNE 19. LISTOPADU 2010 VE 14:00 HODIN

v obřadní síni městského hřbitova v Přerově.

Přerov - Penčice, K lesu 145/4

Jménem zarmoucené rodiny:

*setra Květoslava
Libor Budík
kamarád Vladimír Hučín*

Děkuji Vám pane Zejdo za všechnu pomoc, bez které by nebylo těch nejlepších věcí, které jsem si v posledních letech mohl dovolit udělat. I za Váš život děkuji. Dokázal jste jím, že skromnost a zodpovědnost je nade všechny prezidentské metály. Sbohem.

PS: Životní krédo syna továrníka, jenž byl po únorovém puči KSČ okraden o veškerý majetek a dožil se svou rodinou v zahradním domku za obcí Penčice, bylo: "Chytrý peníze nepotřebuje a hlupákovi nejsou nic platné..."

Poslední foto pana Zejdy ze dne 16.10. 2010. Společně s Vladimírem Hučínem pana Zejdu na jeho naléhavé přání převážíme z přerovské LDN k volbám po té, co volební komise obce Penčice, v čele s představitelem KSČM, odmítla k umírajícímu panu továrníkovi přijet.

Ziggy Horváth 19.11.2010

Přerov přišel o významnou osobnost: Karla Zejdu Spolumajitel Kazeta, který zemřel ve věku 87 let, postavil po revoluci továrnu na nohy PE TRA POLAKOVA-UVÍROVÁ- Přerovský deník

Přerov - Jedna z nejvýraznějších osobností přerovského podnikatelského Života a spolumajitel továrny na výrobu lepenkových kufrů Kazeto Karel Zejda zemřel koncem minulého týdne v hranické nemocnici.

„Chytrý peníze nepotřebuje a hloupému nejsou nic platné. Rozumný člověk dokáže vystačit i s málem.“

„Karel Zejda byl v minulém roce vážně nemocný. Dožil se požeňnaného věku 87 let,“ informoval o úmrtí ředitel společnost) Libor Budík. Poslední rozloučení se zesnulým se uskutečnilo v pátek 19. listopadu ve 14 hodin v obřadní síni Městského hřbitova v Přerově.

Karel Zejda pokračoval po smrti svého otce v tradici výroby lepenkových kufrů v Přerově. V loňském roce se dokonce dostal do nejužší nominace prestižní soutěže Podnikatel roku, která každý rok vyhláší nejlepší podnikatele v zemi

V loňském roce byl Karel Zejda nominován do úzkého výběru prestižní soutěže Podnikatel roku.

„Stal jsem se podnikatelem díky svému životu. Do podnikání bych se sám nehrnul, ale byl jsem k tomu nucen. Podnikám, protože cítím odpovědnost ke svým spolupracovníkům a zcela záměrně neříkám zaměstnancům,“ odpověděl kdysi Karel Zejda na dotaz, jaká byla jeho cesta na výsluní mezi manažerskou elitou v zemi.

Kazeto zažilo dobu své největší slávy ve dvacátých a třicátých letech minulého století. Po nástupu komunistů a znárodnění se však idyla prosperující firmy změnila v tragický

příběh. „Po znárodnění podniku mého otce v únoru 1948 byli rodiče obráti jak o dům, ve kterém bydleli, tak i o zděděný dům mé matky,“ popsal v minulosti Zejda.

Rodiče - bývalí továrníci - se tedy museli přestěhovat na chatu Karla Zejdy do Penčic, kde žili dlouhá léta. I přes útrapy, které prožil Karel Zejda za bývalého režimu, byl až do poslední doby velmi aktivní. Dokonce i v nemocnici pracoval na různých zlepšovacích návrzích pro firmu.

A jak srovnával Karel Zejda dnešní podnikání s dávno zašlými časy zlaté éry dvacátých let minulého století? „Nedám dopustit na „otcův mančaft, tedy otcovy spolupracovníky v továrně Kazeto. Zaměstnanci tehdy podávali celou řadu zlepšovacích návrhů, které přinášely úspory, byli vynikající a pracovití řemeslníci. Doba se ale změnila. Když někdo přijde s nápadem, tak se jako první řekne: „To nejde.“ No a nebo: „Na koho to odkopnout abych nemusel kotem hnout.“ porovnal Zejda.

Osobitý byl i jeho recept na překonávání ekonomické krize. „Za nejdůležitější považuji to, aby se člověk dokázal uskromnit a přestát i v těžkých podmínkách. Na to měl nejlepší recept nebožtík můj tchán, který byl hospodským. Ten říkával: **Chytrý peníze nepotřebuje a hloupému nejsou nic platné.** Rozumný člověk dokáže vystačit i s málem.“ řekl Zejda.